

زمان پیشنهادی: ۷ دقیقه

فصل چهارم ادبیات پیش‌دانشگاهی

۱- معنای چند واژه یا عبارت در کمانک روبه‌روی آن درست نیامده‌است؟

لوک (کسی که دستش معیوب باشد)، ترکی عظیم (اشتباهی بزرگ)، استسقا (حرص و طمع)، آغوز (شیرِ ماک)، پالیز (خانه‌ی بزرگ)، سیره (روش)، مُنقِذ (گمراه‌شده)، چغز (غوک)، بارقه (جلوه)

(۱) سه (۲) چهار (۳) پنج (۴) شش

۲- کدام گزینه جمع نیست؟

(۱) فُجور (۲) اَضداد (۳) مَغازی (۴) مُتصوِّفه

۳- پدیدآورنده‌ی چند اثر در کمانک روبه‌روی آن درست آمده‌است؟

آن روزها (دکتر اسلامی ندوشن)، اسرارالتوحید (ابوسعید ابوالخیر)، شرح زندگانی من (عبدالله مستوفی)، از پاریز تا پاریس (دکتر باستانی پاریزی)، دانشگاه‌های من (ماکسیم گورگی)، سیرت رسول الله (دکتر زریاب خویی)

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۴- پدیدآورنده‌ی کدام اثر زیر با پدیدآورنده‌ی «پلّه پلّه تا ملاقات خدا» یکی است؟

(۱) شرح احوال و آثار رودکی (۲) غزالی‌نامه (۳) دانشگاه‌های من (۴) فرار از مدرسه

۵- کدام گزینه، نمی‌تواند نمونه‌ای از کلام «سهل ممتنع» سعدی باشد؟

(۱) بگذاشتند ما را در دیده آب حسرت / گریان چو در قیامت چشم گناهکاران
 (۲) یکی قطره باران ز ابری چکید / خجل شد چو پهنای دریا بدید
 (۳) کرم بین و لطف خداوندگار / گنه بنده کرده‌است و او شرمسار
 (۴) بگذار تا بگریم چون ابر در بهاران / کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران

۶- در عبارت «نخستین بار از زبان خاله‌ام بود که با عالم افسانه‌ها- که آن‌همه پررنگ‌ونگار و آن‌همه پَرّان و نرم است- راه پیدا کردم. علاوه‌بر آن خاله‌ام با ذوق لطیفی که داشت مرا نخستین بار از طریق سعدی با شعر شاهکار آشنا نمود. این

سعدی همدم و شوهر و غم‌گسار او بود.» کدام آرایه‌های زیر پدید آمده‌است؟

(۱) مجاز، تشبیه، حسن تعلیل (۲) تناقص، تشخیص، تشبیه
 (۳) تشبیه، مجاز، حس‌آمیزی (۴) کنایه، ایهام، استعاره

۷- مفهوم همه‌ی بیت‌های زیر، به‌جز بیت، با عبارت زیر هم‌خوانی دارد؟

«از بحران‌های عصبی‌ای که امروز رایج است در آن زمان خبری نبود؛ هر عصب و فکر به منبع بی‌شائبه‌ی ایمان وصل بود که خوب و بد را به عنوان مشیت الهی می‌پذیرفت.»

(۱) حقّا کزین غمان برسد مزده‌ی امان / گر سالکی به عهد امانت وفا کند
 (۲) گر رنج پیش آید و گر راحت ای حکیم / نسبت مکن به غیر که این‌ها خدا کند
 (۳) در کارخانه‌ای که ره عقل و فضل نیست / فهم ضعیف رای فضولی چرا کند
 (۴) مطرب بساز پرده که کس بی‌اجل نبرد / و آن کو که این ترانه سراید خطا کند

۸- مفهوم عبارت «روا بود که او را قدری و پایگاهی بود، به قول مردمان، خطی به وی فرو نتوان کشید و به این که مرا خلق اختیار کردند که بهترین خلق، غره نتوان گشت» به کدام بیت زیر نزدیک است؟

- ۱) هر که را بر سر آن کوی گذر می‌باید / از دل گم‌شده‌ام راهبری می‌باید
- ۲) از توام نیست گریزی که به هر سو نگرم / بر سر کوی تو زان ره گذری می‌باید
- ۳) گشت منظور تو آن کز نظر خلق فتاد / بر من ای خسرو خوبان نظری می‌باید
- ۴) در خم زلف می‌پوشان رخ و بردار نقاب / صبح را شامی و شب را سحری می‌باید

پاسخ کلیدی

۴ (۴)	۳ (۳)	۱ (۲)	۱ (۱)
۳ (۸)	۱ (۷)	۳ (۶)	۱ (۵)

پاسخ‌نامه‌ی تشریحی - تحلیلی

۱- گزینه‌ی ۱

استسقا: (مدام طلبِ سقا کردن) تشنگی سیراب نشدنی (دیابت بی‌مزه!)
پالیز: جالیز، باغ
مُنقذ: رهاکننده

۲- گزینه‌ی ۱

آعراب با وزن «فُعول» هم جمع مکسر می‌سازند (مانندِ نذور، رسوم، فروع، اصول و ...) هم اسم مصدر؛ مانند: غروب، طلوع، ظهور، خسوف و فجور
بنابراین «فجور» یعنی تبهکاری و کار زشت و ناپسند؛ یعنی مفرد است نه جمع.
أضداد: جمع «ضد» / مَغازی (جنگ‌های پیامبر): جمع مغزی ُ / متصوِّفه: جمع متصوِّف

۳- گزینه‌ی ۳

آن روزها: (الایام): حسبِ حالِ دکتر طه حسین، نویسنده‌ی نامدار و نابینای مصری
روزها: حسبِ حالِ دکتر اسلامی ندوشن
اسرارالتوحید: نوشته‌ی محمدبن منور، درباره‌ی جدش ابوسعید ابوالخیر
سیره‌ی رسول الله: از ابن‌هشام و ترجمه‌اش از قاضی ابرقو
سیرت رسول الله: از دکتر زریاب خویی
هر دو اثر از استاد دکتر زرین کوب هستند.

۴- گزینه‌ی ۴

کلام سهل و ممتنع: سخنی که در نهایت سادگی و بی‌پیرایگی گفته‌می‌شود؛ یعنی پیچیدگی دستوری و دشواری واژگانی در آن دیده‌نمی‌شود و شاعر اصراری بر آفریدن آرایه‌های بسیار در آن ندارد، با این حال بسیار زیبا و دل‌نشین است؛ بنابراین هر کسی نمی‌تواند به این سادگی سخن بگوید و سخنش نیز زیبا باشد.
در گزینه‌ی نخست، «را»ی فک اضافه (بدل از کسره) به کار رفته‌است و در مصراع دوم نیز جابه‌جایی صفت به‌چشم می‌خورد؛ بنابراین نمی‌توان این بیت را نمونه‌ای از سخن سهل و آسان در نظر گرفت. در دیده‌ی ما آب حسرت گذاشتند، چو چشم‌گریبان گناهکاران در قیامت.

۵- گزینه‌ی ۳

گزینه‌ی ۱ با حسن تعلیل رد می‌شود، گزینه‌ی ۲ با تناقض و گزینه‌ی ۴ با ابهام.
مجاز: «زبان» مجاز از سخن است و «سعدی» مجاز از آثار سعدی (مطمئناً قالی‌رکنتر اسلامی نروشن هم‌عصر سعری نبوده‌است که به افتخار همسری ایشان نایل آمده‌باشد!)
تشبیه: آثار سعدی به همدم، همسر و غم‌گسار خاله‌ی نویسنده مانند شده‌است.
حسن آمیزی: پررنگ‌ونگار بودن و نرم‌بودن افسانه‌ها حس آمیزی است. «ذوق لطیف» نیز آشکارا حس آمیزی دارد.

۷- گزینه‌ی ۱

معنای متن صورت‌تست: توکل به خدا و باور به مشیت الهی (قضا و قدر) مانع بروز مشکلات عصبی و روحی در آدمیان می‌شد.

مفهوم جبرگرایی و اعتقاد به قضا و قدر از همه‌ی گزینه‌ها به‌جز گزینه‌ی نخست برداشت می‌شود؛ گزینه‌ی نخست سفارشی است بر پایبندی به پیمان عشق.

۸- گزینه‌ی ۳ مفهوم عبارت صورت پرسش: نظر مردم مهم نیست؛ کسی که در نگاه مردم کافر و بدکار است ممکن است در نگاه خدا بنده‌ای شایسته و دوست‌داشتنی باشد.
معنای گزینه‌ی سوم: هر که از چشم مردم افتاد و در نگاه آن‌ها خوار شد، منظور نظر تو می‌شود (تو به او توجه می‌کنی)، پس یارا به من نظر محبتی کن که از چشم مردم افتاده‌ام!